

Sivistysvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028—2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028—2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta (U 61/2025 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- kulttuuriasiainneuvos Emma Harju, opetus- ja kulttuuriministeriö
- johtava asiantuntija Hanna Hietaluoma-Hanin, Opetushallitus
- johtava asiantuntija Hannele Lahtinen, Innovaatiorahoituskeskus Business Finland
- johtaja Lasse Saarinen, Suomen elokuvasäätiö sr
- toiminnanjohtaja Laura Kuulasmaa, Audiovisual Producers Finland — APFI ry
- pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- toimialajohtaja Ismo Huhtanen, Medialiitto ry
- chief policy advisor Jari-Pekka Kaleva, Neogames Finland ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Museovirasto
- Taide- ja kulttuurivirasto
- Suomen Kuntaliitto
- Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore
- Avate Audiovisuaalisen alan tekijät ry
- Forum Artis ry
- Luovan työn tekijät ja yrittäjät — Luovat ry
- Nuorisoala ry
- Suomalaiset kehitysjärjestöt — Finnish Development NGOs Fingo ry

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 16.7.2025 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028—2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta (COM (2025) 550 final, jäljempänä AgoraEU-ehdotus). AgoraEU-ehdotus on osa komission 16.7.2025 antamaa ehdotusta EU:n seuraavaksi rahoituskehykseksi vuosille 2028—2034 (COM (2025) 570 final/2).

Valtioneuvoston kanta

Suomen ensivaiheen kantoja komission ehdotukseen EU:n seuraavaksi rahoituskehykseksi vuosille 2028—2034 on muodostettu selvityksessä E 73/2025 vp, jossa todetaan muun muassa seuraavasti:

Komission ehdottama kokonaistaso on liian korkea. Hallitusohjelman mukaisesti Suomi katsoo, että EU-budjetin taso tulee säilyttää kohtuullisena välttämällä Suomen nettomaksuosuuden kasvua. Suomi pitää tärkeänä, että tulevaa rahoituskehystä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.

Suomi pitää välttämättömänä EU-rahoituksen painopisteiden priorisointia ja korostaa Suomen tavoitteiden arviointia kokonaisvaltaisesti ja strategisesti. On välttämätöntä löytää taso, joka ei kasvattaisi maksutaakkaamme kohtuuttomasti, mutta mahdollistaisi keskeiset painotukset, kuten puolustuksen ja kilpailukyvyn vahvistamisen, ja turvaisi merkittävimpiä saantojamme, kuten maatalouden rahoituksen.

Komission esittämät rahoituskehysesitöiden yleiset painopisteet ovat kannatettavia ja yhdensuuntaisia Suomen EU-avaintavoitteiden kanssa. Suomi korostaa rahoituksen kohdentamista nykyistä vahvemmin keskeisiin poliittisiin prioriteetteihin, kuten puolustuksen ja kilpailukyvyn vahvistamiseen.

Suomi kannattaa komission ehdotusta rahoituskehysten otsakkeiden ja rahoitusohjelmien määrän vähentämisestä yhdistämällä politiikkasektoreita ja ohjelmia laajemmiksi kokonaisuuksiksi, jotta pystyttäisiin paremmin vastaamaan muuttuviin tilanteisiin ja saavuttamaan synergiaetuja.

Suomi pitää myönteisenä komission esittämää joustavuuden lisäämistä rahoituskehysten sisällä. Niin ikään rahoituskehysten ulkopuolisten erityisrahoitusvälineiden määrän vähentäminen ja käytön yksinkertaistaminen olisi Suomen tavoitteiden mukaista.

Suomi kuitenkin korostaa, että em. toimet tulisi toteuttaa siten, että löydetään riittävä tasapaino yhtäältä joustavuuden ja toisaalta ennakoitavuuden ja kurinalaisen budjetoinnin periaatteen välillä.

Suomi tukee komission rahoituskehysesitöiden lähtökohtaa edistää sukupuolten tasa-arvoa.

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

Suomi pitää myös oikeansuuntaisina esityksiä investointien lisäämiseksi etenkin osaajien liikkuvuuteen (Erasmus+), mutta myös koulutukseen, luoviin aloihin, demokratiaan ja eurooppalaisiin arvoihin ja tunnistaa näiden merkityksen kilpailukyvyille ja kokonaisturvallisuudelle.

Kokonaisuudesta

Valtioneuvosto tarkastelee komission ehdotuksen yksityiskohtia osana rahoituskehyksen kokonaisuutta ja tarkentaa kantaansa neuvottelujen edetessä. Suomen lopulliset kannat muodostetaan neuvottelujen loppuvaiheessa muodostumassa olevan kokonaisuuden perusteella Suomen kokonaisuuden huomioon.

Komission ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan kantaa erikseen osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Edellä esitettyjä valtioneuvoston kantoja täydennetään U-kirjelmällä seuraavasti:

Valtioneuvosto suhtautuu AgoraEU-ohjelmaan myönteisesti ja pitää onnistuneena sitä, että esitys kytkee Luova Eurooppa- ja CERV-ohjelmat osaksi laajempaa EU:n politiikkakehystä korostaen samalla kulttuurin ja luovien alojen sekä kansalaisyhteiskunnan toiminnan merkitystä EU:lle ja sen arvoille.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kulttuuri- ja luoville aloille on unionin tasolla jatkossakin niiden erityispiirteisiin ja tarpeisiin vastaavaa rahoitusta. Valtioneuvosto tukee ohjelman painotuksia taiteen, kulttuurin ja median vapauden edistämiseksi ja katsoo, että taiteen vapauden suojeluun liittyvien toimien näkyvyyttä ohjelman painopisteissä on syytä vahvistaa. Valtioneuvosto kannattaa uutismedian nostamista omaksi osiokseen MEDIA+-toimintalinjassa ja pitää hyvänä, että rahoituksella tuetaan unionin politiikkatoimia vapaan ja moniarvoisen mediakentän edistämiseksi. Uusi asetusehdotus jatkaa ja kehittää nykyisiä onnistuneita tukimuotoja sekä vahvistaa yhteyksiä kulttuuri-, media- ja kansalaisyhteiskunnan toimijoiden välillä. Valtioneuvosto pitää tätä maltilliseen kehittämiseen pohjautuvaa lähestymistapaa perusteltuna ja katsoo sen lisäävän ohjelman laajempaa vaikuttavuutta osana EU:n yleisiä politiikkatavoitteita.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että AgoraEU-ohjelma luo jatkuvuutta perusoikeus- ja demokratia-alan rahoitukseen EU-tasolla varmistamalla CERV-rahoitusohjelman jatkon osana AgoraEU-ohjelmaa. EU-politiikassaan Suomi on myös korostanut perusoikeus- ja demokratiapolitiikan pitkäjänteistä kehitystyötä EU:ssa. Valtioneuvosto pitää siten tärkeänä, että ehdotetulla ohjelmalla ja siihen sisältyvällä CERV+-toimintalinjalla tuetaan näiden periaatteiden ja tavoitteiden toteutumista.

Hallituksen antaman yhdenvertaisuustiedonannon mukaisesti Suomi on johdonmukaisesti kuulunut ja kuuluu myös tämän hallituksen aikana siihen EU-maiden joukkoon, joka rakentaa unionia, jossa yhdenvertaisuutta edistetään ja rasismia torjutaan. Suomen EU-avaintavoitteiden 2024—2029 (E 58/2023 vp) mukaisesti Suomi edistää pitkäjänteisesti sukupuolten tasa-arvoa EU:ssa. Näin ollen valtioneuvosto pitääkin tärkeänä, että sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen säilyvät erityistavoitteena myös CERV+-toimintalinjassa. Lisäksi valtioneuvosto pitää tärkeänä rahoituksen kohdentamista väkivallan ennaltaehkäisyyn ja torjumiseen (nk. Daphne-lohko).

Valtioneuvosto korostaa, että EU:n demokratiatoimien jatkumon sekä vaaliturvallisuustyön ja demokratioiden kriisinkestävyttä vahvistavan työn syventämisen edistäminen ovat myös kansallisen demokratiapolitiikan tavoitteita. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että CERV+-toimintalinjan tavoitteet ovat myös hyvin linjassa valtioneuvoston kansalaisjärjestöstrategian tavoitteiden kanssa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komission ehdotuksen mukaisesti ohjelman rahoitusta voidaan kohdentaa mm. EU-lainsäädännön toimeenpanosta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Lisäksi valtioneuvosto kannattaa sitä, että ohjelmasta voidaan tarvittaessa tukea myös järjestöjen ja kansallisten viranomaisten tai muiden elinten yhteishankkeita hanketoimien vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä sitä, että synergiaetuja muuhun EU-rahoitukseen lisätään ja katsoo sen vahvistavan rahoituksen vaikuttavuutta. Neuvottelujen edetessä olisi erityisen tärkeää määritellä AgoraEU-ohjelman suhdetta kumppanuussuunnitelmiin, oikeusalan ohjelmaan sekä Globaali Eurooppa -ohjelmaan.

Valtioneuvosto katsoo, että asetuksen valmistelussa ja EU-varojen käytössä tulisi seurata EU:n varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 mukaisia menettelyjä ja periaatteita.

Valtioneuvosto katsoo, että ohjelman toimenpiteet ja rahoitusta koskevat säännöt tulisi määritellä asetuksessa riittävän selkeästi.

Valtioneuvosto katsoo, että jäsenvaltioilla tulisi olla jatkossakin mahdollisuus vaikuttaa ohjelman toimeenpanoon komiteamenettelyn tai muun vastaavan menettelyn kautta. Lisäksi valtioneuvosto korostaa, että ohjelman tulisi säilyä hallinnollisesti mahdollisimman kevyenä.

Valtioneuvosto katsoo, että mahdollisuus tukea ohjelmasta sen eri toimintalinjojen (Luova Eurooppa — Kulttuuri, MEDIA+ ja CERV+) mukaista kansallista yhteyspistetoimintaa tulisi varmistaa myös jatkossa ohjelman toimeenpanon jatkuvuuden ja Suomen saannon turvaamiseksi. Neuvottelujen edetessä olisi näin ollen tärkeää täsmentää yhteyspisteiden roolia ohjelma-asetuksessa.

Valtioneuvosto katsoo, että Suomen on tärkeää korostaa pienenä kieli- ja kulttuurialueena pienten toimijoiden mahdollisuuksia päästä ohjelman tukimuotojen piiriin Suomen saannon turvaamiseksi myös uudessa ohjelmassa.

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Ohjelman lähtökohdat ja tavoitteet

AgoraEU-ohjelman tarkoituksena on koota yhteen kulttuurille, audiovisuaaliselle alalle, uutismedialle sekä kansalaisyhteiskunnalle myönnettävä EU-rahoitus. Ohjelmaan ehdotetaan yhdistettäväksi nykyinen Luova Eurooppa -ohjelma sekä Kansalaisuus, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot (CERV) -ohjelma. Ehdotus korostaa siihen sisältyvien toiminta-alojen merkitystä EU:n arvoille, mikä puoltaa osaltaan nykyisten ohjelmien yhdistämistä synergiaetujen saavuttamiseksi. Sivistysvaliokunta on EU:n monivuotista rahoituskehystä vuosille 2028—2034 koskevaa ehdotusta käsitellessään (SiVL 11/2025 vp) todennut, että AgoraEU-ohjelman yhdistämisellä nykyisistä ohjelmista yhdeksi kokonaisuudeksi on mahdollista lisätä hallinnollista tehokkuutta ja synergioita kulttuurin, median ja kansalaisyhteiskunnan välillä.

AgoraEU-ohjelman perustamista koskevassa asetuksessa on tarkoitus vahvistaa ohjelman tavoitteet, talousarvio kaudeksi 2028—2034, unionin rahoituksen muodot sekä rahoitusta koskevat säännöt. AgoraEU-ehdotus sisältää kolme nykyisiä ohjelmarakenteita mukailevaa toimintalinjaa: 1) Luova Eurooppa — Kulttuuri (kulttuuriala ja luovat alat), 2) MEDIA+ (audiovisuaalinen ala ja uutismedia) sekä 3) CERV+ (demokratia, kansalaiset, tasa-arvo, perusoikeudet ja arvot). Sivistysvaliokunta keskittyy lausunnossaan toimialansa mukaisesti erityisesti kahteen ensiksi mainittuun toimintalinjaan.

Asetusehdotuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan ”Ohjelman yleisenä tavoitteena on edistää kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta sekä kulttuuri- ja kieliperintöä, vahvistaa kulttuurialan ja luovien alojen, erityisesti media- ja audiovisuaalisen alan, kilpailukykyä, suojata taiteellista ja tiedotusvälineiden vapautta sekä suojella ja edistää tasa-arvoa, aktiivista kansalaisuutta ja perusoikeuskirjassa vahvistettuja oikeuksia ja arvoja ja näin lisätä demokraattista osallistumista ja yhteiskunnan selviytymiskykyä.” Asiantuntijalausunnon mukaisesti valiokunta pitää myönteisenä, että kulttuuriperintö mainitaan nimenomaisesti ohjelman tavoitteissa, mikä luo perustan kulttuuriperintöalan hankkeiden tukemiselle koko ohjelmakauden ajan. Valiokunta katsoo, että ohjelmaan olisi hyvä sisällyttää selkeä maininta aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön tukemisesta osana kulttuurista monimuotoisuutta.

AgoraEU-ehdotukseen sisältyvät painopisteet vastaavat suurilta osin nykyisen Luova Eurooppa -ohjelman painotuksia. Uusia avauksia ovat kulttuurin ja median vahvemmat kytkennät yhteiskunnalliseen selviytymiskykyyn ja yhteenkuuluvuuteen sekä nykyistä ohjelmakautta vahvempi tuki uutismedialle, journalismille, mediakasvatukselle ja disinformaation ehkäisylle. Ohjelma tukee osaltaan kulttuuripoliittisen selonteon ja luovan talouden kasvustrategian tavoitteita ja toimeenpanoa.

Sivistysvaliokunta tukee valtioneuvoston kannan mukaisesti ohjelman painotuksia taiteen, kulttuurin ja median vapauden edistämiseksi ja korostaa valtioneuvoston kantaan kirjattua näkemystä siitä, että taiteen vapauden suojeluun liittyvien toimien näkyvyyttä ohjelman painopisteissä on syytä vahvistaa. Valiokunta painottaa taiteen autonomian varmistamisen tärkeyttä myös ohjelman toimeenpanovaiheessa. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

tärkeänä turvata jäsenmaiden mahdollisuudet vaikuttaa ohjelman toimeenpanoon komiteamenettelyn tai muun vastaavan rakenteen kautta.

Asiantuntijalausunnossa on huomautettu, että kuluvan ohjelmakauden aikana CERV-ohjelma on asettanut yhdeksi erityiseksi kohderyhmäkseen nuoret, mutta komission esitys ei nosta AgoraEU-ohjelmaan vastaavaa painotusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkoneuvotteluissa pyritään vaikuttamaan sen puolesta, että nuorten asemaa AgoraEU-ohjelman tavoitteissa ja painotuksissa vielä vahvistetaan.

Rahoitus

Komissio on esittänyt koko ohjelmakauden 2028—2034 budjetiksi 7,606 miljardia euroa vuoden 2025 hintatasossa. Ehdotettu budjetti on noin kaksinkertainen verrattuna Luova Eurooppa- ja CERV-ohjelmien tasoon vuosina 2021—2027. Luova Eurooppa — Kulttuuri -toimintalinjan osuus AgoraEU-ohjelman ehdotetusta rahoituksesta on ehdotuksen mukaan noin 21 prosenttia, MEDIA+ -toimintalinjan osuus noin 37 prosenttia ja CERV+ -toimintalinjan osuus noin 42 prosenttia rahoituksesta.

Suomalaisten osallistujien saanto nykyisen Luova Eurooppa -ohjelman kulttuuri- ja mediaosioista, mukaan lukien kansallisen yhteyspisteen rahoitus, on ollut vuosina 2021—2024 noin 17,1 miljoonaa euroa eli hieman yli 1,3 prosenttia rahoituksesta.

AgoraEU-ehdotuksen Luova Eurooppa — Kulttuuri- ja MEDIA+ -toimintalinjat kytkeytyvät tavoitteineen kulttuuri- ja luovien alojen kilpailukyvyyn vahvistamiseen. Myös EU:n monivuotista rahoituskehystä vuosille 2028—2034 koskevan ehdotuksen (E 73/2025 vp) osalta valtioneuvoston kannassa on tunnustettu luovien alojen merkitys kilpailukyvyille ja kokonaisturvallisuudelle. Sivistysvaliokunta korostaa lisäksi asiantuntijalausunnon tavoin, että satsaukset kulttuuriin eivät ole pois maanpuolustukselta, vaan tärkeä osa sitä ja suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Sivistysvaliokunta painottaa tarvetta säilyttää kulttuuri- ja luovien alojen omaleimaisuus ja niiden erityispiirteet ohjelman sisällä. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että näille aloille on unionin tasolla jatkossakin niiden erityispiirteisiin ja tarpeisiin vastaavaa rahoitusta. Valiokunta katsoo, että mahdolliset AgoraEU-ohjelman rahoitustason leikkaukset tulee kohdistaa ensisijaisesti CERV+ -ohjelmaan, jonka budjetin osuus on ehdotettu kulttuuri- ja mediaohjelmia suuremmaksi.

Asiantuntijalausunnossa on ehdotettu, että aina kun Euroopan komissio määrää suurille teknologiayhtiöille sakkoja, nämä sakot tulisi ohjata AgoraEU:n budjetin vahvistamiseen. Digipalvelusäädös (DSA), digimarkkinasäädös (DMA) ja tekoälysäädös (AI Act) antavat komissiolle valtuudet määrätä sakkoja EU:n digisääntelyn rikkomisesta.

Luova Eurooppa — Kulttuuri ja MEDIA+ -toimintalinjat

Sivistysvaliokunta pitää asetusehdotuksessa tärkeänä kirjauksena sitä, että kulttuuria koskeva erityistavoite on toteutettava taiteellista vapautta ja kulttuuri-ilmaisujen monimuotoisuutta

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

kaikilta osin kunnioittaen ja siten, että edistetään taiteilijoiden ja kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten työolojen parantamista.

Kuten valtioneuvoston kannassa on todettu, Suomen on tärkeää korostaa pienenä kieli- ja kulttuurialueena pienten toimijoiden mahdollisuuksia päästä ohjelman tukimuotojen piiriin Suomen saannon turvaamiseksi myös uudessa ohjelmassa. Myös tulevassa MEDIA+ -toimintalinjassa ohjaavana periaatteena tulee olla monimuotoisen ekosysteemin edistäminen eikä tuen tule keskittyä vain suurimmille markkinoille tai merkittävimmille yhtiöille. AgoraEU-ohjelman jatkovalmistelussa on syytä vielä myös selvittää, voidaanko rahoituksen hakemiseen ja hankeraportointiin liittyvää hallinnollista taakkaa vähentää erityisesti pieniltä toimijoilta.

Valiokunta korostaa asiantuntijalausunnon tavoin, että kaupunkien ja kuntien tulee olla jatkossakin tukikelpoisia toimijoita, jotta voidaan saada aikaan laajempia alueellisia ja paikallisia tarpeita ja mahdollisuuksia parhaiten tukevia hankkeita, yhteistyötä ja toimenpiteitä.

Asiantuntijalausunnossa on myös kiinnitetty huomiota siihen, että medialukutaito — mukaan lukien journalismin tunnistaminen ja sen merkityksen ymmärtäminen — on keskeinen väline disinformaation, tekoälyväärennysten ja tiedonmanipuloinnin havaitsemisessa ja torjunnassa sekä sitä kautta demokratian vahvistamisessa. Medialukutaidolla ei kuitenkaan ole ohjelmaluonnoksessa erityistä asemaa. Valiokunta pitää perusteltuna, että medialukutaito nostettaisiin AgoraEU-ohjelman jatkovalmistelussa omaksi painopistealueekseen.

Asiantuntijakuulemisessa on myös esitetty huolia MEDIA+ -toimintalinjan mahdollisesta kaventumisesta nykyiseen verrattuna, sillä esimerkiksi sanaa ”elokuva” ei löydy asetusehdotuksesta. Saadun selvityksen mukaan asetusta koskevissa neuvotteluissa ei ole ilmennyt, että kyse olisi sisällöllisestä linjanmuutoksesta, vaan todennäköisesti ennemminkin komission tavoitteesta virtaviivaistaa sääntelyä. Sivistysvaliokunta pitää tärkeänä huolehtia jatko-neuvotteluissa siitä, että MEDIA+ -toimintalinjassa säilytetään ne tukimuodot, jotka ovat aikaisemmilla ohjelmakausilla toimineet hyvin ja tuottaneet Suomeen merkittävää saantoa. Kuten asiantuntijalausunnossa todetaan, ovat audiovisuaalisten teosten kehittämisen ja levittämisen tukimuodot olleet suomalaisille elokuvatuotanto- ja levitysyhtiöille keskeinen EU-yhteistyön muoto ja niiden jatkuvuus tulee turvata.

Ohjelmayhteyspisteiden merkitys

Nykyisellä EU-ohjelmakaudella (2021—2027) Opetushallitus koordinoi Suomen Luova Eurooppa -yhteyspisteiden toimintaa ja vastaa Luova Eurooppa -ohjelman Kulttuurin alaohjelman tiedotuksesta ja neuvonnasta Suomessa. AgoraEU-ehdotuksessa on kuvattu ohjelmaan liittyvästä viestinnästä ja rahoitusneuvonnasta kansallisesti vastaavien yhteyspisteiden rooli nykyisiä ohjelma-asetuksia niukemmin.

Sivistysvaliokunta kannattaa valtioneuvoston näkemystä, että AgoraEU-ohjelmassa tulee varmistaa mahdollisuus tukea ohjelmasta eri toimintalinjojen mukaista kansallista yhteyspistetoimintaa ohjelman toimeenpanon jatkuvuuden ja Suomen saannon turvaamiseksi. Asiantuntijalausunnossa on tuotu esiin, että kansalliset yhteyspisteet ovat olennainen osa ohjelman käytännön toteutusta, sillä ne tarjoavat alan toimijoille neuvontaa, koulutusta ja

Valiokunnan lausunto SiVL 2/2026 vp

mahdollisuuksia kansainväliseen verkostoitumiseen. Ohjelmassa ei ole ennalta määriteltyjä osallistujamaakohtaisia määrärahoja, eikä rahoitusta myönnetä organisaatioiden lähtömaan vaan hankkeiden laadun perusteella. Näin ollen maksutonta neuvontaa tarjoavien kansallisten yhteyspisteiden merkitys ohjelmien hyödyntämisen ja siten myös Suomen saannon tukemisessa kovassa eurooppalaisessa kilpailussa on keskeinen.

Sivistysvaliokunta toteaa, että ohjelmayhteyspisteet ovat tärkeitä erityisesti kapasiteetiltaan rajallisten pienten toimijoiden osallistumismahdollisuuksien edistäjinä. Tämän vuoksi on tärkeää turvata yhteyspisteiden toiminnan ja rahoituksen jatkuvuus. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä sitä, että yhteyspisteiden roolia täsmennetään ohjelma-asetuksessa. Valiokunta katsoo myös, että ohjelmayhteyspisteille on syytä taata riittävä autonomia työnsä suunnitteluun ja toteutukseen, sillä ohjelmaviestinnän ja neuvontatyön vaikuttavuus vahvistuu, kun toiminta suunnitellaan kunkin maan toimijakenttä ja sen toimintaedellytykset huomioiden.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Sivistysvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Helsingissä 24.2.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Jaana Strandman ps
jäsen Oskari Valtola kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maiju Tuominen